

Ročník XXI.

duben 2012

číslo 4

ZPÍVÁ PÁRIA BARBIER

Požehnaná bytost šla kolem mého domu,
kolem mého, Barbierova domu !

Vyběhl jsem, on se obrátil a počkal na mne,
na mne, Barbiera !

Já řekl: „Můžu s tebou mluvit, ó Pane?“

A on řekl: „Ano“.

Ano, to řekl mně, Barbierovi !

A já řekl: „Můžu jít za tebou?“

A on řekl: „Ano“.

I já, Barbier!

A já řekl: „Ó pane, můžu zůstat u tebe?“

A on řekl: „Můžeš.“

I já, ubohý Barbier !

Foto: Karel Cejnar

Úvodem

U nás se 43% dětí rodí mimo manželství. Kolik dalších dětí později my sami připravíme o úplnou rodinu?

Chudým v třetím světě lze koupit kozu. Ledaskdo - místo nadávání na drahotu - může znovu chovat slepice. Dvě domácí vejce jsou hodnotnější než 10 dkg salámu, rád za ně zaplatím stejně.

Pro židy jsou Velikonoce svátky svobody a milosrdenství, byli vysvobozeni z otroctví Egypta. Kdyby byl Pilát svobodný, milost pro Ježíše by si prosadil.

Pražský exekutor ukradl 80 miliónů, chytli jej až Rumuni. S Romanem Janouškem jednali policisté v rukavičkách. Kdyby ti dva (natož velké ryby) byli Romové, možná by už byly demonstrace a pogrom na Romy. (Křesťané o Velikonocích pořádali pogromy na Židy.)

Na straně 9 začíná článek „Pít, či nepít“, můžeme o něm doma mluvit s dětmi.

Budeme slavit Velikonoce jako svobodní, snášenliví a milosrdní? /v

PRAGA SACRA

Sacer = latinsky: posvátný, ale také kletý... Rád bych viděl seznam kněží, které dala Praha církvi ve 20. století. Roku 1947 se ptal papež pražských bohoslovců při audienci, kde se narodili. Když téměř každý druhý řekl, že v Praze, papež se podivil: „So eine liberale Stadt? Wie so?“ V té době byl ovšem kněz Antonín Mandl už v plné práci. Teolog, znalec umění, hudby, (přítel Oliviera Messiaena), pocházející z renomované pražské rodiny. V březnu uplynulo 95 let od jeho narození a 40 let od jeho smrti. Po studiích v Římě, po válce, se vrátil do vlasti jako důstojník zahraniční armády a hned se chopil práce dle instrukcí arcibiskupa Berana jako jeho nejbližší spolupracovník. Proto také hned roku 1949 zatčený. Celé 3 roky vyšetřován ve valdické věznici na proslulém 3. odd., kde brzy po tom skonala P. Toufar. Mandl, zvaný Áťa, přežil tvrdé mučení, ale jako nepříčetný: válel se po zemi, strhával ze sebe šaty, vyl jako zvíře. Ještě dlouho po svém přesunu do Leopoldova dostával uklidňující injekce. Jako zázrakem s ním byl po 12 let na stejné cele

P. Bradna. Ten ho dal dohromady. Vrátila se mu chuť k životu, radost, naděje, vtip. Přednášel zájemcům o teologii, hlásil se na brigády, aby nemuseli jíní. Měl dobrý vliv na mladé zločince, kterým se zvláště věnoval. Pro pokřtěné, ale neznalé latiny a tradice, sloužil tajně mše česky, dávno před koncillem. Žalobníkům řekl jeden biskup: „Když to dělá Mandl, je to asi dobře. Ale vy to nedělejte, vy na to nemáte!“

Áťova matka byla inteligentní stará dáma. Psala mu, že kastról jí vaří špatně, musí chodit na obědy. To znamenalo, že papežský diplomat Casaroli nejedná správně! Po 15 letech nejtvrdějších kriminálů se Áťa konečně vrací do milované Prahy. Ihned začíná pracovat ve skryté církvi. Ale přináší si z vězení leukémii. Přesto si nenechá ujít východ slunce na Sněžce nebo návštěvy přátel. Přes veliké úsilí lékařů 15.3.1972 umírá. Dle svého přání leží v rakvi v saku a kravatě v papežských barvách. („Muži v sukních“ se mu vždy zdáli komičtí.) Byl pohřben na vnohradském hřbitově – VII. odd., č. 8.

Jan Rybář

Až nebezpečně často opěvujeme utrpení Krista. (Často tvrdíme: „Vykoupil nás svým utrpením“.) Mnohokrát nás to vedlo k pasivitě. Proti zlu se máme vždy stavět. Téměř vždy se dá něco dělat. (Např. Irena Sendlerová zachránila z židovského gheta ve Varšavě 2.000 dětí. Pokaždé riskovala život).

Ježíš nás zachránil svou láskou, celým svým životem.

Vysvobozený je ten, který dokáže důvěřovat Bohu, porozumí mu a spolupracuje s ním. Kdo se snaží podobat Kristu.

Na Květnou neděli se začínají při liturgii číst biblické texty o Ježíšově utrpení, ale v našich krajích po celou Čtyřicetidenní přípravu na Velikonoce procházíme křížovou cestu. Odedávna se slušní lidé ptali nejen, kde se bere zlo, ale jak se mu postavit. Dnes nám filmy, knihy i studie nastavují zrcadlo jak někteří zlu podlehli a jiní se zlu statečně postavili. Křížová cesta, dávno před psychologii, upozorňovala, jak je důležité hledat pomoc, aby nás zlo neochromilo, abychom se proti zlu včas stavěli, pěstovali a posilovali si svou odvalu. Aby nás zlo neochromilo, abychom s ním nespolečně pracovali nebo si nezoufali. Z Písma, z kritického a sebekritického pozorování, víme, že i slušný člověk může selhat. Víme, jak bych se měl v určitých náročných situacích zachovat, ale nemohu říci, jak bych se zachoval. Abychom dostáli svému dobrému rozhodnutí, nejen při manželskému slibu, prosíme: „Ať mi dopomáhá Bůh“.

Znamení kříže je vážným znamením - tak daleko šla Ježíšova láska k nám. Je také strašným znamením: „Tak daleko jde nenávisť a nesnášenlivost lidská (i zbožných), že nevinného člověka nejen zavraždí, ale navíc jej naprosto znechtí“.

Kreslím-li na sobě kříž, pak veřejně a pravdivě vyznávám, že vím o nebezpečí zla, které číhá i ve mně samotném a prosím o pomoc, abych nikoho nekřížoval pomluvou, odsuzováním, nečestným jednáním, mlčením ke zlu. Pozdravení pokoje při liturgii je pro nás závazným vyznáním: „Chci s tebou jednat jako bych jednal s Kristem. Chci s tebou jednat tak, jako bys s tebou jednal Kristus.“

Židé mají krásné ocenění „Spravedlivý mezi národy“ bez ohledu na národnost nebo náboženství.

Škoda, že my nic takového nemáme. Svatěřečíme jen katolíky. Mezi ně se nám ale nevejdou třeba Mahátma Gándhí, Albert Schweitzer, Raoul Wallenberg, Martin L. King, Janusz Korczak ... /v

PEKLO, VĚČNÉ ZATRACENÍ kapitola XVIII. z knihy Claude Tresmontanta:

„Výklad učení rabbiho Ješuy“

Jeden bod evangelií vzbuzuje největší strach: riziko zatracení. O něm mluvil Ježíš mnohokrát a nekompromisně. Stvořené bytosti mohou své talenty rozmnožit – anebo zakopat. Vstup do Kristova (Božího) království se neuskutečňuje automaticky. Ježíš má požadavky a jednou dojde k odvržení těch, kdo je nesplnili. (Mt 13,47 Luk 13,23 Mt 7,19-23) **Neexistuje strašlivější a tragičtější učení než toto.** Žádná reinkarnace, žádná možnost konečné nápravy. Žádný „věčný návrat“. Nic nebude začínat znovu.

Nejde o žádný trest. **Je to otázka bytí, nikoli morálky.** Sankce nejsou právní, ale existenční (ontologické) povahy: Abychom se přesvědčili, že suchá větev je mrtvá, k tomu není zapotřebí svolávat soudní tribunál. Je to věc faktu, nikoli zákona.

Nejde o akt nenávisť, naopak – o akt lásky. Informovat o nebezpečí, vystupuje-li někdo na strmost horu, je důkaz péče o toho člověka, důkaz nezištné pomoci. O nebezpečí nutno včas informovat. Království Boží není obrovskou restaurací, k níž lze dospět za všech okolností díky bodré shovívavosti starého průvodce. Boží království není místem, ale bytím – životem – samého Boha. Na životě se nemůže podílet někdo, kdo je suchý a mrtvý. Nejde o právní rovinu. Nejde pouze o vnější odpuštění vin lidstvu nemocnému a zkaženému. To, čemu se říká zastaralým jazykem „vykoupení“, je vlastně uzdravení, přetvoření, pře-božstvení lidstva. Nejde o právní problematiku, jde o bytí, otázku života.

Zemřít nemusí vůbec znamenat tragédii nebo dokonce zlo. „Toužím odejít odtud a být s Kristem“ – Pavel Filipanům (1,23). Jedinou skutečnou tragédií je podle křesťanství definitivní a neodvolatelné zavržení bytosti povoláné k účasti na božím životě. Toto je skutečná smrt (Ap 2,11; 20,6; 20,14). K úvahám

o tom možno vzít evangelium (Mt 18,8; Mt 7,24-27.) Vůle Stvořitele je, aby všichni lidé dosáhli své normální plnosti. Potíž spočívá v tom, že toho cíle není možné dosáhnout bez souhlasu a tvořivé spolupráce stvořené bytosti (Mt 18,12).

V evangeliu existuje ovšem jistá shovívavost vůči některým hříchům na rozdíl od tvrdosti SZ (Lev. 20,10; Deut 22,22-24). Má-li Ježíš určitou shovívavost vůči individuálním hříchům, které jsou dilem primárních biologických „žádostí“ člověka, zdůrazňuje zároveň výjimečnou váhu a strašlivé břímě jistého hříchu, a to hříchu proti „duchu“ (Mk 3,28 Mt 12,31). Příliš „lidské“ hříchy mohou být odpuštěny, učí Ježíš. Po nich může následovat lítost, obnova, odpuštění.

Existuje však duchovní hřích. Zde už neběží o primární biologické žádosti, jež chtějí být ukojeny za každou cenu. Zde jde o volbu duchovní orientace. U lotra, prostitutky, buřiče, hříšníka, lze dojít k lítosti a lásce. Co bude s člověkem, v němž není láska? Který nepřijímá, ba až nenávidí ducha evangelia, a to naprosto chladně, klidně a definitivně? Je to často hřích filozofů, lidí i velice ctnostných, jimiž nehýbou poryvy tělesných žádostí, kteří však v duchovní a intelektuální rovině stojí chladně proti duchu učení evangelia a nenávidějí ho. Kde neexistuje vědomí hříšného stavu, není možná lítost a změna. Jsou ochotni ukřížovat každého, kdo přináší nové vidění věci. Kdo jim překáží. Pokud trvá tento odpor, není možné nic. Je možné překonat odpor politický, hospodářský, psychologický i intelektuální. Avšak duchovní odpor je nepřekonatelný. S tím se nedá pohnout.

Existuje určitá analogie mezi tímto duchovním odporem a „hříchem andělů“. Lidé, kteří se tímto způsobem stavějí na odpor křesťanství, jsou velice často uctiví, vyrovnaní, z morálního hlediska bez výtky, neúplatní, inteligentní a vzdělaní. Jenže jim „nesedí“ věda evangelia, duch evangelií. Jenže – to je duch boží, Duch svatý, jenž je duchem Stvořitele a rovněž duchem Ježíše.

/zkráceno

VELIKONOCE – SLAVNOST ŽIVOTA

*Jdu vám připravit místo v domě svého Otce.
Opět přijdu a vezmu vás k sobě,
abyste i vy byli, kde jsem já.
J 14:2-3*

Ježíšovo vzkříšení je příslibem našeho vzkříšení. On sám temným údolím smrti prošel a vrátil se k nám jako Živý. Nikdo už nemusí říkat: „Odtamtud se nikdo nevrátil“.

Pro nás není smrt katastrofou, pro nás si přijde ženich a odvede nás do života, kde si všichni rozumí se všemi. (Přislíbil nám, že nám dopomůže si porozumět se všemi.)

Druhý porod

Na porod dítěte se připravuje matka, její manžel a jejich blízcí. Porodní báby a porodníci jsou připraveni přijít co nejlépe pomoci novému človíčku na svět.

Podobně by to mělo být se smrtí.

Už dlouho umírali lidé často v nemocnici a my jsem zapomněli, jak je důležité, aby ten, kdo odchází nebyl sám.

Konečně se o kultuře odcházení mluví.

Nakladatelství Vyšehrad vydalo v r. 2005, v edici „Cesta domů“, knihu „Poslední dary“. Napsaly ji zdravotní sestry Maggie Callanová a Patricia Kelleyová, které se dlouhá léta věnují práci v hospici. Jako porodní báby svého druhu pomohly mnoha umírajícím a jejich blízkým se důstojně rozloučit. Odcházení našich blízkých může být naplněno vzácnou zkušeností a mimořádnou příležitostí k předání posledních darů odcházejícího svým blízkým. Smířením, pochopením, projevením citu, který potlačovali, vyjasněním bolestných nedorozumění.

Knihu ocení ti, kteří se ocitnou v blízkosti umírajících – rodina, přátelé, zdravotníci, pečovatelky – ale i každý z nás – abychom se jednou ani vlastní smrti tolik nebáli.

Autorky nás upozorňují jak probíhají rozhovory posledních chvil, ať už padnou skutečná slova, či dojde jen na gesta a pohyby očí. Tomu všemu můžeme porozumět.

Vysvětlují někdy těžko srozumitelné chování a výroky umírajících, kteří tím chtějí sdělit zcela ojedinělou zkušenost na přechodu mezi dvěma světy.

Možná bychom si knihu „Poslední dary“ měli přečíst ve třiceti letech – abychom si uvědomili, jaké hodnoty jsou v životě nejdůležitější a pak v padesáti, abychom se nebáli smrti. Možná bychom měli knihu mít doma, aby byla po ruce, když se někdo z našich drahých vydá na cestu. Abychom jim mohli být něco platní.

Nabízíme ukázkou:

Andrea

„Proč tuhle práci vůbec děláte?“ zeptala se mě stejně na rovinu a věčně. „Nedeprimuje vás to?“

„Na to se těžko odpovídá,“ řekla jsem. „Sou-

částí mé práce je vždycky smutek a žal nad tím, že někdo umírá – a to samozřejmě cítím také. Ale já zároveň cítím možnost pomoci pacientovi prožít příjemně i poslední kapitolu jeho života, pomoci mu ve zbylém čase vyřídit důležité záležitosti, doříct nevyříčené, dokončit nedokončené a podělit se o důležité okamžiky s lidmi, na nichž mu záleží.

Má práce je zařít, aby se pacient cítil co nejpohodlněji a to nejen fyzicky – aby všechno tohle mohl udělat a využil těchto vzácných chvil co nejlépe. A jsem přesvědčen o tom, že umírání je, stejně jako zrození, pro celou rodinu velkou příležitostí k pozitivním prožitkům a nejde jen o smutek, bolest a ztrátu. V tom cítím ve své práci výzvu, a to mi v ní přináší radost.“

Andrea několik minut mlčela, potom se usmála a nalila mi další šálek kávy. Pochopila jsem, že můj „přijímací pohovor“ ještě neskončil.

„Mám rakovinu dělohy a řekli mi, že umírám,“ promluvil. „Chci vědět, jaké to bude.“ Užasla jsem, když jsem viděla, že se této pozoruhodné devětatřicetileté ženě v očích nezračí ani stopa po strachu. A bylo zřejmé, že manželé hovoří běžně naprosto otevřeně i před svými malými dětmi.

„Já jsem ještě nikdy neumírala,“ řekla jsem, „takže vám to nebudu moct popsat z vlastní zkušenosti. Ale starám se o umírající už spoustu let, takže vám můžu říct, co jsem viděla a co mi řekli.“

„To je skvělé!“ odpověděla. „Moc mě to všechno zajímá.“

Začala jsem tím, že jsem jí popsala fyzické změny, které její nemoc většinou provázejí: ztráta chuti k jídlu vedoucí ke snížení hmotnosti, slabost, mírná bolest a někdy mírné nevolnosti.

Dále jsem jí vysvětlila, jak budeme léčit jednotlivé příznaky, až se u ní objeví, většinou pomocí dietních opatření a medikace. Vysvětlila jsem jí, že bude postupem času čím dál tím ospalejší a bude mít snové stavy – ke konci možná bude i zmatená – a než zemře, upadne do krátkého bezvědomí. Nejspíš zemře na selhání jater, ale pokud budeme správně reagovat na všechny její symptomy, neměla by pociťovat nic nepříjemného.

„Dobře, tak tohle se bude dít s mým tělem,“ řekla. „Ale co se bude dít se mnou jako s osobou?“

Byla zvědavá a nesmírně ji udivilo, když jsem jí řekla o vědomí blížící se smrti – že jiní pacienti mluví o tom, že byli s někým, kdo už zemřel, že se připravují na cestu, že viděli místo, kam jdou i kdy se tam odeberou. Dále jsem jí řekla, že nám pacienti také často předvedou, že v procesu umírání nejsou bezmocní a že nám sdělují, co potřebují ke klidnému skonu, a často si i dokážou zvolit okamžik své smrti.

Ujistila jsem Andreu, že za celou dobu své praxe jsem se až na pár ojedinělých výjimek nesetkala s bolestivou nebo děsivou smrtí. Zdálo se, že jí to překvapilo, a zároveň se jí ulevilo.

Dala jsem Andrei knihu doktora Raymonda Moodyho Život po životě, kde jsou popsány stavy blízké smrti, a řekla jsem jí, že tam v případě zájmu najde další informace.

Vysvětlila jsem jí, že i když možná nějaký stav blízký smrti zažije, až se její konec přiblíží, její zkušenost bude s největší pravděpodobností jiná než ty, které jsou popsány v knize, všechno nejspíš půjde pomalu a postupně, takže patrně bude mít dost času o tom mluvit se svými blízkými. Takle myšlenka jí opravdu nadchla.

KAM JDEME?

Tak se jmenuje knížka Jana Rybáře SJ. Vydal ji pan Vlastimil Bartoš ve svém nakladatelství Gratis v Ústí n. Orli.

Kdo má J. Rybáře rád, tomu se nad čtením jeho úvah objeví na tváři úsměv. Ostatní se s ním mohou seznámit.

Estébáci rozpoznali, kdo je nebezpečný. Rybář mohl působit v duchovní správě až v r. 1969 na poslední štaci.

Kdyby se byl narodil o dvacet let dříve, mohl by být třeba univerzitním profesorem.

(V létě jsme Janu Rybářovi gratulovali k jeho osmdesátinám.) Ale kdo by 17 let, jako trutnovský kaplan, navštěvoval německé babičky v krkonošských samotách? A kdo by nám psal úvahy do Okénka?

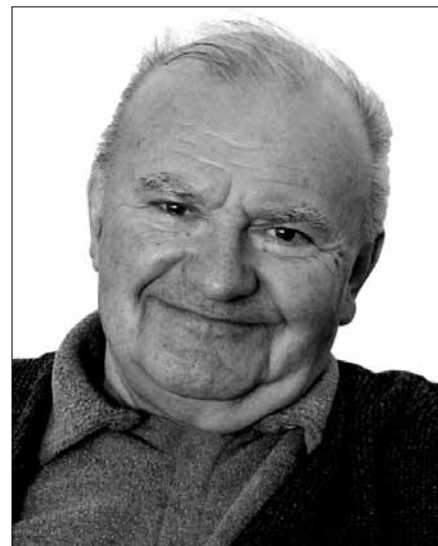
Po smrti trutnovského arciděkana pravilo Janovi kníže kněžské: „Jemnostpane, kdybyste vstoupil do Pacem in terris (kněžský kolobratrantský spolek), mohl byste být v Trutnově arciděkanem“.

„To bych měl radši se špinavou cikánkou dvě nemanželské děti!“

„O, o, o, o,“ pištělo kníže kněžské vysokým hlasem, „kdyby vás tak někdo slyšel ...“

V první polovině knihy „Kam jdeme?“ jsou odpovědi Jana Rybáře na otázky matky pěti synů, která chtěla vědět, jak dětem mluvit o Bohu. V druhé polovině knížky najdete Rybářovy fejetony z poslední doby.

Knihu koupíte u nás v kostele, v knihkupectví Flétna v Ústí n.Orl., nebo si ji objednejte na: www.grantis.cz /v

ZOMRELA DCÉRA JEDNÉHO Z NAJVÄČŠÍCH HRDINOV SLOVENSKA

Sedávali sme spolu v horárni v Horskom parku, popíjali čaj, rozprávali sa. Spomínali sme, ako sme pred takmer päťdesiatimi rokmi boli niekoľko ráz spolu v pionierskom tábore. Mala veľikánske uhl'ovo čierne oči, ktoré sa neprestajne usmievali. A takmer po celý čas našich stretnutí jej z tváre nezmizol láskavý úsmev. Rozprávali sme sa a smiali, pretože Táňa sa smiala často a nákazlivo. Bola lekárka a keď moja dcéra ako malé dieťa ochorela, liečila ju. Spomínali sme aj svojich rodičov, jej a moji rodičia sa dobre poznali. Mali podobný osud. Niesli si po celý život so sebou pečať holokaustu. A po vojne aj jej aj moji rodičia robili redaktorov.

Boli to často smutné debaty, napriek tomu sa jej čierne oči neprestávali usmievať. Jej otcovi Alfrédovi Wetzlerovi sa spolu s Rudolfom Vrbom podarilo utiecť z koncentračného tábora v Osvienčime a napísať otriasajúce svedectvo o situácii v tej príšernej fabrike na to najdrastickejšie zabíjanie. Stalo sa tak 6. apríla 1944. Ešte v tábore zozbierali fakty a dôkazy o masovom vyhladzovaní väzňov koncentračného tábora nacistami. Chceli tak zamedziť ďalším deportáciám.

Žiaľ, trvalo niekoľko mesiacov, kým ich správe niekto uveril. Prvého novembra 1944 správu publikovali v americkej tlači. Začiatkom decembra v Dolnej snemovni v Londýne vtedajší britský minister zahraničných vecí vychádzajúc z ich správy oznámil, že nacisti práve teraz v Osvienčime vyhladzujú milión maďarských Židov. Nasledoval tlak spojencov na zastavenie deportácií Židov do vyhladzovacích táborov. Deportácie sa neskôr naozaj podarilo zastaviť. Podľa historikov z plánovaného vyhladenia milióna maďarských Židov sa vďaka Wetzlerovej a Vrbovej správe zachránilo takmer sedemsto tisíc.

Áno, je to tak, Tánin otec spolu s Rudolfom Vrbom zachránil okolo sedemsto tisíc ľudských životov.

Napriek úctyhodnému počtu zachránených podľa Tániných slov jej otca do konca jeho života prenasledovali výčitky svedomia voči tým, ktorých sa zachrániť nepodarilo. Trápilo ho, že ich správe dlho nik neveril. Nevedel sa vyrovnáť s myšlienkou, že ak by im okamžite uverili tí, na ktorých sa obrátili, zachránených mohlo byť oveľa viac.

„Talmud ale hovorí - ak zachrániš jeden ľudský život, zachrániš celý svet“, dodala Táňa. Správa Wetzlera a Vrba je považovaná za jeden z najdôležitejších dokumentov 20. storočia. Do dejín vošla ako The Wetzler - Vrba Report. Dnes je uložená v knižnici F.D. Roosevelta v New Yorku, vo Vatikánskych archívoch a v múzeu Yad Vashem v Jeruzaleme. Táňa sa mi priznala aj s tým, že otec sa s ňou o osvienčimských zážitkoch takmer nezhoval. Ani o tom, ako sa mu podarilo utiecť. O svojom úteku ale pod pseudonymom napí-

DOBRE ZPRÁVY ZE SLUMŮ navzdory našej krízi svet smereje do normálnosti

Zapomeňte na krízu, zažívame dobré časy. Takový záver vyplýva z novej štúdie Svätej banky, podľa ktorej globálna chudoba v porovnaní s rokom 1990 klesla na polovicu. Konkretne to znamená, že na polovicu klesl podíl ľudí živočích s menej než 1,25 dolaru denne na celkovom počte obyvateľov Zeme. Nejdôležitejším záverom štúdie je, že táto takzvaná absolútna chudoba v minulých päťdesiatich rokoch prvýkrát klesla všade na svete.

„Jsou to dobré zprávy,“ komentoval nová data Jeffrey Sachs, možná neznámější bojovník proti chudobě z řad ekonomů, a dodal, že „je hodně důvodů k tomu být šťastný“. V uplynulých dvaceti letech například dvě miliardy lidí získaly přístup k pitné vodě, dnes k ní má přístup už 89 procent světové populace. Nejvíce se změnil život v Číně, kde nyní žije o 660 milionů méně chudých lidí než před třiceti lety – za to si autoritářská vláda komunistické strany zaslouží uznání. Obyvatelům Latinské Ameriky prospěl nejen hospodářský růst (především v Brazílii), ale také lepší přerozdělování jeho plodů. Svě nejlepším obdobím zažívá Afrika, je to výsledek kvalitnější státní správy, ukončení většiny občanských válek 90. let, příchodu čínských

sal knihu „Čo Dante nevidel“. Až desiatky rokov po jej publikovaní sa verejnosť dozvedela, kto je autorom.

Alfréd Wetzler si uschoval zoznam mien ľudí, ktorí v holokauste zahynuli. Po smrti otca si Táňa podľa jeho želania ich mená prečítala. Spolu s nimi bola na zozname aj veta, napísaná rukou jej otca: „Zomreli bezbranne, ale po celý čas žili vo mne“.

Paradoxne napriek tomu, že sme často zakorčuľovali do témy holokaustu, cítila som sa s ňou ľahko a oslobodzujúco, ako keď človek skočí do čistého príjemného chladivého horského jazera a pláva oproti slnečnému lúčom, lenivo sa prevaľujúcim na modrej hladine.

Dnes ma zastihla správa, že Táňa po ťažkej chorobe zomrela. Zomrela bezbranne, ale pokiaľ budem na tejto zemi, bude žiť vo mne. Prichádzajú mi na um verše Mariny Cvetajevovej: *Stále sa niekto stráca. Bol tu doteraz, dalej je svet bez neho. Jedného dňa sa aj ja takto stratím z povrchu zemskeho.* Bránim sa tomu uveriť, ale žiaľ, je to tak. Zomrela Táňa Kernová Wetzlerová, dcéra jedného z najväčších hrdinov Slovenska.

Luba Lesná, 12.3.2012

investorů a vysokých globálních cen surovin. Podíl chudých na obyvatelstvu Afriky tak poprvé klesl pod 50 procent.

Tento vývoj nabízí jiný pohled i na naši ekonomickou krizi. Evropané a Američané o ní pořád uvažují jako o globální krizi, jenže při pohledu ze Šanghaje, z Istanbulu či z Johannesburgu působí mnohem spíše jen jako regionální problém Západu. Celá komplexní krize může z této perspektivy vypadat dětsky srozumitelně: život v chudých zemích se zlepšuje, v bohatých státech se naopak komplikuje. Svět se tak vlastně stává normálnějším. Rozdíly mezi blahobytem jednotlivých kontinentů, které do obrovských rozměrů narostly v minulých dvou stech letech, koneckonců nebyly normálním ani žádoucím stavem.

Taková optika, když chvíli nebudeme myslet jen na sebe, může rozjařit i chmurnou náladu nás Evropanů. Jenže možná se jí ani zbavit nechceme. Ostatně pozitivní zpráva o studii Světové banky se objevila jen na zadních stránkách několika novin a ani jejich čtenáři se z ní neumějí radovat. Při pohledu na diskusní fórum pod příslušným článkem na serveru deníku The New York Times zaráží naprostá neschopnost diskutujících dobrou zprávu vůbec přijmout. Jeden diskutující tvrdí, že chudoba jistě klesla proto, že ti nejchudší umřeli hladem. Jiní hned hledají nové

problémy, třeba ekologické škody související s bohatnutím lidstva. Další oznamuje, že ho toto zlepšení vlastně nezajímá, dokud svět nebude úplně spravedlivý. No a někteří odmítají uznat jakoukoli zprávu od Světové banky – prostě s odkazem na její chyby z 80. a 90. let, které tehdy chudobu v rozvojových zemích nepochybně zvýšily. Tento způsob diskuse přítom dnes není v debatách o ekonomice a politice neobvyklý ani u nás. To svědčí o tom, že možná vedle ekonomické zažíváme i jakousi psychickou krizi. Zkusme si to říct ale ještě jednou: Ve světě klesá chudoba!

Tomáš Lindner,
Respekt 11/2012

ČEKÁM NA NOVÉHO PREZIDENTA

*s českým ministrem zahraničí,
proč dál zůstává ve vládě*

Premiér strávil dvě hodiny se svým britským protějškem a mluvili o Evropě. Kdy se odehrála debata mezi vámi a Petrem Nečasem na stejné téma a jak dlouho trvala?

Už si ani nepamatuji.

Byla to ta čtvrt hodina na začátku února, když jste si vyříkávali vzájemnou rozepři po summitu, kde premiér odmítl poslední evropskou smlouvu a vy jste se proti tomu postavil?

Ano, teď si uvědomuji, byla to naše poslední diskuse mezi čtyřma očima k Evropě. A historicky jedna z nejdleších.

Nepožádal jste premiéra, aby vám věnoval dvě hodiny svého času?

Ne, nikdy jsem ho o to nepožádal. Kdykoli jsem požádal o podobný hovor, bylo to vždycky krátké a nic z něho vlastně nevyšlo. Já nejsem kazatel, abych před prázdným kostelem kázal. To musí být dialog. Ale když z druhé strany nic neslyším, tak co z toho? Když se mnou premiér nechce mluvit, já se mu cpát nebudu.

Jenže vy chcete, aby změnil názor, tak by bylo přirozené, kdybyste si o ten čas řekl vy.

Podívejte, i kdybych s ním dnes dvě hodiny mluvil, tak on stejně nezmění názor. Jeho postoj například k fiskální smlouvě je nevyvratitelné fakty. Odvíjí se výslovně od jeho vlastní scény v ODS a ve vztahu k Hradu. Proti tomu je těžko argumentovat.

Takhle podáno jste docela v pastí.

Máme před sebou ještě tak rok a poté bude smysluplné tyto věci zase prodiskutovat.

Na co chcete čekat? Na nového prezidenta?

Samozřejmě. Podívejte, pan premiér se odvolává na to, že by od prezidenta musel dostat mandát k jednání o fiskální smlouvě. Já jsem sice právního názoru, že to není nutné, že to s tím nemá co souviset, ale prosím, je to takový jeho formální argument, tak dobrá tedy.

Do té doby budete dělat co?

Teď vyčkám a uvidím, jestli a jaká změna nastane, žádný jiný plán nemám. Na každý pád se změni situace na Hradě, tak doufám, že příští prezident nebo prezidentka bude vstřícnější vůči Evropské unii. Podívejte, poté co jsem zjistil, že pro odmítání toho podpisu nemá premiér věcné důvody v té smlouvě, že ani referendum o přijetí eura není to, co by skutečně chtěl, nýbrž že je to v pupečním napojení ODS na Hrad, tak jsem si řekl, že tedy dobrá. Vyčkám, až se vnitropolitická situace změní.

Jak jste zjistil, že to celé stojí a padá s Václavem Klausem? Vždyť proti smlouvě, proti euru, proti české účasti na integraci Evropy jako takové stojí celá ODS. Řekněme, že to bylo na základě mých poznatků. To je moje záležitost, jak jsem k to-

mu dospěl, moje přesvědčení. Já jsem prostě přesvědčen, že až současný prezident sejde z Hradu, sejde z ODS její kromobyčejná nenávisť k Evropské unii. Na tento moment počkám. Ale pak ovšem očekávám také změnu politiky, kdy přestaneme být zatvrzelí vůči Evropě a chovat se jako vyžírkové. Podpis té smlouvy je jen jedním krokem tímto směrem.

Když jste komentoval premiérovo poslední „ne“ na summitu, řekl jste, že váš samotného jeho postoj překvapil, že podle mandátu měl zastávat středovější pozici. Vysvětlil vám, co se tehdy v lednu v Bruselu během těch několika hodin změnilo?

Ne. Myslím, že až do konce přemýšlel, co by bylo pro něj užitečnější a co by mu do budoucna prospělo nebo uškodilo. Že byl od začátku proti tomu a během té debaty si řekl, vlastně z toho nemám žádnou výhodu, když to podepíšu.

Ale to si jen dovozuje. Nebavili jste se o tom během té čtvrt hodiny nebo někdy jindy?

Ne. Nezeptal jsem se ho a on se k tomu sám nevrátil.

Proč jste se nezeptal? Jste ministr zahraničí a tohle byla tehdy nejdůležitější a vlastně jediná otázka.

Premiér vystupoval vždycky kriticky, jen to nebylo tak razantní, jak potom doopravdy vystupoval. A co mu mám vysvětlovat?! Řekl by mi, že byl vždycky proti.

Souhlasíte s tím, že se premiér rozhodl vyvést Česko z Evropské unie?

Ne, myslím, že ne.

V článku pro LN premiér nedávno řekl, že se EU vydala cestou federalizace, již on nechce, považuje ji za špatnou, a tudíž odmítl českou účast na tomto směru. Jak jinak to chápat?

Nečas je v zásadě rozumný člověk. Mám dojem, že si uvědomuje, že kdybychom se dostali mimo EU, byla by to pro nás katastrofa. Na druhé straně chce zůstat v čele ODS, chce zůstat premiérem a to je možné pouze cestou těchto kompromisů.

Každý ale přece vidí, že premiér za poslední rok směrem k Evropě hodně přitvrdil.

Souhlasím. Ale opět – je to dáno domácí politikou. Myslím, že je mu jasné, že jeho pozice ve vlastní straně není tak jistá, a proto ustupuje tvrdému národně socialistickému křídlu. Tohle mu vyčítám, ale mnoho s tím dělat nemohu.

To říkáte opakovaně, vaše pozice přitom není tak slabá. Jste místopředseda vlády a bez vaší strany by tato koalice neexistovala. Proč si nezařídíte, aby vám premiér naslouchal?

Petr Nečas se cítí jistý v kramflecích od té doby, co je naprosto spojen s Věcmi veřejnými, takže má pro každé hlasování bezpečnou většinu. My jsme pravidelně v menšině. Můžeme samozřejmě jít od toho a tím je koalice u konce. Ale my jsme ještě úplně nedotáhli reformy. Když budou hotovy, potom si mohu klást otázku, kdy odejdu. To vždycky musí

člověk pečlivě zvážit. Dokud tady ale je na děje na změnu evropské politiky za rok a některé reformní zákony ještě nespátily světlo světa, měli bychom koalici udržet.

Několikrát jste přitom už pohrozil odchodem z vlády. Stalo se tak i v situaci, kdy to vypadalo, že fiskální smlouvu nepodepíší jen Češi a Britové. Tenhle scénář už nastal a vy zůstáváte. Vaše strategie je nerosozumitelná. Jak může brát premiér vaše požadavky vážně?

Měl bych si víc dát pozor na hubu, to je moje slabost, přiznávám. Tím, jak se to u nás vyvíjí, kam se řítíme, moje radost být v téhle vládě mizí a občas to takhle vybuchne.

Dobře – co tedy teď bude s Českem v EU? Viděno zvenčí: Evropa ani svět na nás asi čekat nebudou.

Bude pokračovat to, co už zjišťujeme nyní, a sice že se naše váha v Unii snižuje.

Můžete dát příklad?

Moji kolegové se mě například neptají na český názor, což dříve bylo běžné. Raději si to vyřizují mezi sebou. Totéž mi říkají naši úředníci. Nemůžete lidem stále říkat „my na vás nedbáme, my budeme dělat opak toho, co od nás chcete“ a potom od nich očekávat vstřícný postoj.

Co si máme myslet o tom, že vám kolegové z Evropy ze dne na den přestanou brát telefony jenom kvůli tomu, že vaše vláda něco – prozatím – nepodepsala?

To je pozvolný vývoj. Začalo to, když jsme si trochu překvapivě ukončili své vlastní předsednictví. Od té doby jsme bráni jako lehčí váha. Máme dílčí úspěchy, nic podstatného jsme ale neprosadili. Nepodpis té fiskální smlouvy tohle jenom umocnil.

Vládou teď zakymácel spor o pražského vrchního státního zástupce Vlastimila Rampulu, odvolaného a zase navráceného do křesla. Premiér označil situaci v justici jako „válku klanů“. Jaký je váš názor?

Nesouhlasím s panem premiérem. Nelze to bagatelizovat na válku dvou klanů. Co je ve hře, je očista justice a uvolnění prostoru pro stíhání korupce. Můj dojem je, že ministr Pospíšil měl s odvoláním pana Rampuly sto procentně pravdu. Bohužel to udělal poněkud nešikovně. Měl to ve svých argumentech dovést tak, aby pan pražský zástupce nemohl uspět u soudu.

Proč se podle vás premiér takhle vyjádřil?

Nevím, mně to není úplně jasné, ale myslím, že je pod velkým tlakem některých zájmových skupin v ODS okolo „Bém networku“ a podobně, a to je velmi dobře fungující síť, jak veřejně známo. Myslím, že premiér je proti nim příliš slabý, než aby opravdu povolil očistu justice a očistu politiky. Nicméně doufám, že se nakonec vzmuže i svého ministra podpoří. Já jsem Jiřímu Pospíšilovi řekl, že považuji za správné, že se do toho boje pustil, nicméně tohle je věcí jen mezi ním a premiérem.

Kateřina Šafaříková, Respekt č.11/2012

AKTUALITY

SLAVENÍ VELIKONOC

pořad bohoslužeb je uveden na str. 12.

Slavnost Vzkříšení začneme slavit na Orlici v 5 hod. ráno. Kdo chce přijít jen na mši, ať přijde v 6.30 hod. V kostelech je ještě zima, teple se oblečte

a přineste si svíčku s kalíškem zachycujícím kapající vosk. Svíce si můžete zakoupit předem v kostele.

Po slavnosti jste všichni zváni na společnou snídani do Orlovny. Prosíme o jídlo, které můžete do Orlovny dopravit v sobotu od 17 do 18 h.

Česká křesťanská akademie pořádá **přednášku: „Lidská slušnost v čase krize hodnot“** psychologa Prof. PhDr. Vladimíra Smékala, CSc. 27.dubna v 19 hod. v evangelickém kostele.

Promítání filmu Ozvěny lidické noci a beseda s novinářem Stanislavem Motlem

11. května v 19 hod. - Orlovna

Výstava: Marie Háta Šmoková - Obrazy a keramika

Do 30.4. - Galerie Ivko, Komenského ul.

Výstava: Jaro v muzeu

Do 7.4. - Městské muzeum

Koncert studentů konzervatoře

4.4. v 18 hod. - Zámek, sál ZUŠ

Poradna pro... - Finanční gramotnost

5.4. v 9 hod. - Centrum pod střechem

Divadlo: Divadlo Drak - Hrncečku, vař

13.4. v 9.30 hod. - Dům kultury

Povídání o čajích - přednáška spojená s ochutnávkou

13.4. v 19 hod. - Čajovna pod střechem

Pěvecký sbor Corale: Rockové oratorium - Eversmiling Liberty

15.4. v 15 hod. - Dům kultury

Jarní besídka ZUŠ

17.4. v 17 hod. - Zámek, sál ZUŠ

Workshop: Jak se správně učit doma s děttem

18.4. v 16 hod. - Centrum pod střechem

ZUŠka hraje ve Dvoře

24.4. v 17 hod. - Restaurace Nový Dvůr

Poradna pro... - Sociální minimum v kostce

25.4. v 16 hod. - Centrum pod střechem

Divadlo Sklep - Besídka 2012

25.4. v 19.30 hod. - Dům kultury

Výstava: Paličková krajka 19. a 20. století 27.4.-1.7. - Městské muzeum

Den otevřených dveří v NZDM Letohrad 27.4. 13-18 hod.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

7.3. Miroslava Piče 83 let
8.3. Františka Krejsu 72 let

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 14.března

Slavení Velikonoc - připravujeme.

Kaple a ambity na Kopečku jsou cenné, ale Město nemá peníze na průvodce. Jako loni požádáme dobrovolníky o průvodcovskou službu. Až bude otevřená Orlická tvrz, stane se Letohrad malou Litomyšlí, návštěvníci už nestihnou projít naše památky za jediný den.

Ekonomická rada - její zástupci byli na setkání v HK a seznámili nás se současným stavem i změnami při plánovaném navrácení majetku.

Zájezd - 8. a 9.5. se chceme jet podívat na rozkvetlé rododendrony do průhonického zámku a do Rožmitálu pod Třemšínem (krásné muzeum Jana Jakuba Ryby) - zájemci, hlase se u paní Jany Skalické.

Přednášky - ČKA v Letohradě požádala předního psychologa Prof. Vl. Smékala o přednášku: „Lidská slušnost v čase krize hodnot“. Pozvěte své známé.

Akce: Diecézní setkání mládeže

31.3. v HK.

Misijní štrůdlování 9.-15.4.

Diecézní setkání ministrantů - 21.4.

Podrobnosti o těchto akcích na plakátech.

Úklid na Kopečku - 5.května od 13. hod.

FR příště se sejde 18.4. v 19 hodin.

zapsala Jana Skalická

Dodatek k hospodaření v r. 2010

V březnovém Okénku, v přehledu o hospodaření minulého roku, nebyly konkrétně zepsány dary na opravu Kopečka:

Otavová Jarmila	5.000 Kč
Kudláčková Marie (dary návštěvníků Kopečka)	10.451 Kč
Skalický Jiří	3.000 Kč
<u>Kudláček František</u>	<u>1.200 Kč</u>

Letos jsme obdrželi od paní Jany

Zamazalové (dary návštěvníků Kopečka z r. 2011) 3.577 Kč

Vloni jsme přispěli na opravu 3.529 Kč.

K 25.3. 2012 máme na opravu Kopečka připraveno (účelově vázáno) 19.699 Kč.

Na Kopečku jsme plánovali opravu střechy kaple. Ale pravá věžička přes zimu strašně zchátrala. I do ambity už teče ...

Děkujeme paní PhDr. Jiřině Šiklové za živou přednášku: „Generační problémy promítnuté do vzpour mladých“

Přednáška PhDr. Bekové: Archeologické památky Vamberka 27.4. v 17 hod. - Knihovna

Turnaj ve stolním tenisu 27.4. v 18 hod. - Čajovna pod střechem

ZPRÁVY Z CHARITY

„Šance pro rodinu“ - nová pomoc rodinám

Nový projekt Oblastní charity Ústí n.O.

„Šance pro rodinu“ - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - má za sebou první rok.

Tato aktivita je částečně financována z výtěžku Tříkrálové sbírky a je zaměřena na rodiny, které jsou ohroženy odebráním dítěte do ústavní výchovy.

Česká republika patří k těm zemím v Evropě, které mají nejhustší síť dětských domovů a v ústavní výchově mají nejvíce dětí. Služba „Šance pro rodinu“ nesupluje rodičovskou péčí, ale ve svém preventivním působení je určitou alternativou k ústavní výchově. Tři sociální pracovníce Oblastní charity docházejí do rodin, se kterými pracují na konkrétních problémech. Snaží se naučit rodiče, jak pečovat o děti a domácnost, a motivovat je k převzetí zodpovědnosti za svou rodinu i za svůj život.

Přestože ve sféře mezilidských vztahů je rok příliš krátká doba na jakékoliv bilancování, prvopočáteční úspěchy jsme zaznamenali: podařilo se navázat spolupráci se všemi odbory sociálně právní ochrany dítěte (OS-POD) okresu Ústí n.O., které do tohoto programu většinou doporučují vhodné rodiny a zprostředkovávají kontakt s rodinami. Tato spolupráce se dobře rozvinula, probíhá průběžné předávání informací a konzultace jednotlivých případů.

Během roku 2011 využilo služeb „Šance pro rodinu“ 18 rodin z území celého Orlickoústecka.

Daniely Dorčincové, vedoucí projektu, jsme se zeptali, **s jakými nejčastější problémy se v rodinách setkáváte?**

Jsou to například potíže s financemi a dluhy, neplacení výživného, nezaměstnanost, nedobrý psychický stav rodinných příslušníků, porušené vztahy v rodině, agresivita dětí ve škole, hyperaktivita, toulání, potíže s organizační činností v rodině apod.

Co se vám za ten rok podařilo?

Několik rodin jsme navázali na různé odborníky (psychology, psychiatry, logopedy...), ke kterým začali rodiče s dětmi pravidelně docházet. Hodně lidí si zašlo v doprovodu nebo s naší pomocí vyřídit své odkládané záležitosti na úřady nebo vyřešili dlouhodobé problémy s dluhy. V mnoha rodinách jsme také zapracovali na rodinném rozpočtu, aby si rodiče dokázali zkoordinovat své příjmy a výdaje. V několika rodinách se zlepšil prospěch dětí ve škole. V jednom případě se nám podařilo „pročistit“ vztahy s blízkou rodinou klientky, což vedlo k velké mobilizaci klientky a ke zlepšení celkové situace v rodině.

Vaše práce musí být psychicky náročná, dílčí úspěchy jsou dlouhodobou záležitostí. Jak snášíte, když se něco nepodaří?

Snažíme se motivovat rodiče, aby dokázali udělat sebemenší změnu k lepšímu. Můžeme pomoci s čímkoliv, o co nás požádají. Nejdůležitější krok ale musí udělat sami. A s tím je někdy potíž - když sami nechtějí, prostě to nejde, a zůstanou ve vleku svých problémů. Právě s tímto faktem je někdy těžké se vyrovnat. Je smutné vidět, když je změna reálná, ale rodina ji nechce připustit...

Když zhodnotíte službu jako celek, daří se vám naplnit původní představy o jejím smyslu?

Určitě ano. Všechny rodiny tuto službu berou jako pomoc a oporu, ke které mají důvěru. A my máme radost ze všeho, co se povede, z každé maličkosti. Třeba když nám rodiče říkají, že jejich syn začal být aktivnější ve škole nebo si s nimi více povídá, a nebo když nám rodiče sami od sebe volají, že se s námi chtějí poradit. *Za OCH: I.Marková*

Tento projekt můžete podpořit dárcovskou SMS

Jednorázově ve tvaru:

DMS SANCEPRORODINU na číslo 87777
Roční podpora:

DMS ROK SANCEPRORODINU na číslo 87777

Cena 1 DMS je 30 Kč, Oblastní charita Ústí nad Orlicí obdrží 27 Kč. Při roční podpoře vám bude automaticky odečítána částka 30 Kč každý měsíc.

Více o dárcovství na www.darcovskasms.cz

SEZÓNÍ SBÍRKA ŠATSTVA

pořádá Oblastní charita v průjezdu fary v Letohradě na náměstí:

pátek 13. dubna: 14 – 17 hod.

sobota 14. dubna: 9 – 11 hod.

Pro Pobytové středisko v Kostelci n. O. přijmeme sezónní **oblečení a obuv pro děti** a mladé lidi, **kojenecké oblečení, látkové pleny**, nepoškozené **nádoby** (hrnce, talíře, skleničky, příbory, hrníčky...), **hry pro děti, látky a větší zbytky látek** do šicí dílny, **povlečení a prostěradla, pletací jehlice a vlnu, výukové knížky pro předškoláky, slabikáře.**

Deštné

Byla jsem s žáky 8. a 9. tříd na výletě s duchovním zaměřením. Pracovníci biskupství HK nám připravili dvoudenní putování s Josefem Egyptským. V programu se střídaly pohybové aktivity s časem na přemýšlení. Tito mladí lidé byli schopni 2 hodiny být v tichu, kdy sami sobě odpovídali na otázky týkající se odpuštění, zrady, vztahů k sobě, k druhým a k Bohu. Při hrách spolupracovali, nikdo nikomu nenadával, nikdo se nikomu nesmál. Věděla jsem, že jsou bezvadní, přesto mě překvapilo, že zvládli tak náročný program. Děkuji Vám, rodiče, že jste děti v účasti podpořili. Víím, že se někomu jet nechtělo. Máte bezvadné děti. Děkuji panu faráři a členům FR, že souhlasili se zaplacením kurzu a cesty. Nocleh a jídlo si platil každý sám.

Při poslední aktivitě jsme vyplňovali anonymní dotazník pro zpětnou vazbu. Na otázku, která z aktivit se líbila nejvíc, 13 ze 16 ti zúčastněných napsalo: „Večerní hra“.

Důvod: zamyšlení nad sebou; sebezpoznaní (10x), ztišení; odpočinek (3x), atmosféra (3x), dále pak: nejsilnější zážitek, nikdo nikoho nerušil, vzpomínání, hluboký prožitek, úžasně slavnostní.

Nejednalo se o stezku odvahy, ale o cestu do nitra sebe samých. *Jana Skalická*

Poděkování

Paní Jana Skalická se o jarních prázdninách(!) obětavě dva dny věnovala dětem v Deštném a uspořádala další dva celodenní výlety v Letohradě.

Děkujeme. /v

Vzpomínka

Dne 2.3. jsme se rozloučili s naší bývalou občankou a sousedkou z Letohradu - Orlice, paní Marií Matyášovou. Jen krátce chci vzpomenout na její život, který byl naplněný láskou k Bohu, rodině, lidem a práci. Práce, kterou konala v hospodářství, kravině, salaši a na poli, nebyla lehká. Ale láska lidí k této práci, kteří na Orlici v zemědělském družstvu pracovali, tyto lidi spojovala a při vši té dřině byli tenkrát šťastní. K nim patřila i paní Máňa Matyášová, jak se jí zde říkalo. Měla ráda svoji rodinu, pro kterou se z plna sil obětovala. I mnohdy přes nemilý osud, který ji provázel, nikdy nereptala a při svých nelehkých zdravotních obtížích vše trpělivě nesla. Měla ráda květiny, přírodu, zahrádku a domácí zvířata. Byla vždy pohostinná. Těšila se z vnučat. Jak jsme ji znali - žena obětavá, statečná, trpělivá. Dožila v domově důchodců v Červené Vodě.

Máňo, děkujeme Vám za vše, čím jste naše životy obohatila. Kéž Pán milosrdný a dobrotivý Vás přijme do svého království.

M. Mrštná

JAK SE MÁMA STALA NÁMOŘNÍKEM

Když byla moje máma malá, chtěla být námořníkem. Opravdu! Říkala mi to. Lákala ji svoboda a dálky. Někdy v třiaosmdesátém jí ale tatínek řekl, že svět půjde cestou ekonomiky, ať jde na účetní. A tak šla. S tím světem měl tatínek pravdu, ale co si počne námořník v kanceláři?

Sice se mi zdá, že námořník má tu svoji volnost vykoupenu. Musí trochu rezignovat na řád. Na řád, jemuž se vzpínáme, který nás utiskuje svou obyčejností, ale který nás právě proto nese životem jako jedna jistota. Tohle námořník nemá. Pendluje sem tam, kolikrát bez cíle a někdy i beze směru. Ale každý z nás je občas námořníkem, tak co?

Máma pak na toho námořníka na pěkně dlouho zapoměla.

On ale přišel znova: Loni, když byla máma na výstavě obrazů Josefa Čapka, byl tam. Viděla ten obraz v knížkách stokrát, ale teď před ním stála doopravdy. Námořník! Byl tak klidný, vyrovnaný a připravený... Uchvátil ji a vtáhl do neobyčejných dějů moře. Ukázal jí krásy oceánů, hrozivých bouří, vichrů a mlh. Ukázal jí hukot vln a jejich šilený tanec u skalisek. Ukázal jí také tichou plavbu lodí, napnuté plachty, pevně sevěné kormidlo, kormorány ve větru a nekonečný prostor nad hlavou. Ukázal jí tajuplnou hloubi podmořské říše. Ukázal jí její touhu, vítr, slunce a svobodu...

Tak se máma stala námořníkem. Trochu jinak, než si kdysi myslela, ale stala.

A takovou sílu má obraz kulhavého poutníka, který se musí tu a tam zastavit, sednout do přikopa, aby si odpočinul. Aby viděl svět okolo sebe a pak o něm tiše vyprávěl druhým... /M

Foto: August Sandera

BLÁHOVĚ JSEM SI MYSELELA, ŽE DÍTĚ DOSTANE DCERU Z DROG, říká *Ida Rozová*

JUDr. *Ida Rozová* v r. 1992 založila *Občanské sdružení spotřebitelů TEST*, které je vydavatelem časopisu *dTest*, který odhaluje nekalitní a občas i nebezpečné výrobky a potraviny. Je šéfredaktorkou časopisu *dTest*. Je rozvedená, má dceru (26) a vnuka Matěje (8).

Zvládala jste práci i v době, kdy vaše dcera propadla drogám. Jak to vlastně začalo?

Před dvanácti lety, bylo jí patnáct. Do té doby to byla bezproblémová holka, od dvanácti let studovala anglickou školu. Kromě jazyků měla talent i na hudbu - chodila na klavír, zpívala. Hodně cestovala. Problémem nakonec byla její zvědavost. Ve vedlejším paneláku totiž bydlel kluk, který experimentoval s drogami. Lidi na něj nasazovali, že je to hajzlík, a dcera se ho snažila hájit. Vyprávěl jí, jak jsou drogy skvělé, jaké úžasné věci zažije. Ačkoliv dcera četla knížky o drogách, přesto si myslela, že jí se nic nestane, že to ukočíruje. Neukočírovala.

Pamatujete si na okamžik, kdy jste se definitivně utvrdila, že fetuje?

Poznala jsem rychle, že se s ní něco děje. Po pár měsících přešla na nitrožilní podávání drog. Píchala si pervitin a později i heroin. Abych se ve svém podezření utvrdila, odvážíla jsem se vlézt jí do věci a našla jsem „nádobíčko“.

Jak v takovou chvíli reagovala máma ve vás?

Nejprve vás zaplaví vztek. A pak vás pohltní panika, protože si začnete uvědomovat, kam až to může dospět. Řekla jsem dceři, že o všem vím, snažila jsem se s ní o drogách mluvit. Hledala jsem informace, konzultovala jsem to s odborníky. Ale všechno bylo zbytečné. Byla přesvědčená, stejně jako ostatní závislí, že má všechno pod kontrolou, že je všechno v pořádku. Když se u ní začaly objevovat stihomamy, což při užívání pervitinu bývá, odvezla jsem ji do Bohnic. To bylo její první léčení.

A zřejmě ne poslední.

Absolvovala několik léčení, byla v komunitě pro mladistvé, ale k ničemu to nevedlo. Pokaždé, když ji pustili, se k drogám vrátila. Když už jsem nevěděla, jak ji chránit, požádala jsem o pomoc sociálku a dceru umístili do výchovného ústavu.

Dá se vůbec smířit s tím, že se dítě možná z těch drog už nedostane?

Musíte se snažit to přijmout a smířit se s tím. Jinak zešílíte. Dlouhé měsíce jsem cítila hroznou bezmoc. Vzdávala jsem vlastní život. Pak jsem si ale uvědomila, že chci žít, jenže ono to nešlo. Začala jsem bojovat sama se sebou, abych se mohla vrátit do života. Chodila jsem do terapeutických skupin pro rodiče, ale to nepomáhalo. Chodila jsem k psychologům, to mi nic nedalo. Na nohy mě postavila až psychoanalýza a jóga. Přijala jsem fakt, že to byla volba mé dcery,

že je to její cesta a já ji musím respektovat. Musíte se vzdát naděje, protože ta zklamává. Musíte se od toho odpoutat, soustředit se na sebe a být připravena, že kdyby nastal nějaký zvrat a ona se rozhodla vrátit do života, abyste tady byla a poskytla jí oporu. Když tohle všechno přijmete, dokážete žít a nedusit vás noční můry.

Zvládla jste v sobě najít i sílu k tomu, že jste dceru vyhodila z domova. To je pro mnoho rodičů nepředstavitelný krok.

To je ale rada, kterou vám dají všichni odborníci, kteří se zabývají závislostmi. Musíte dítě odstříhnout od veškerého komfortu - od jídla, vody, střechy nad hlavou, peněz. Jemu je totiž jedno, jestli jste jeho máma nebo ne. Když potřebuje peníze na drogu, okrade vás. Nemůžete věčně spát s klíči od auta a s penězi pod hlavou. Feťáci jsou nesmírně vynalézaví, to si ani neumíte představit. Když

Foto: *Petra Pikkelová*

dcera pokračovala s drogami, zeptala jsem se jí, jestli chce se sebou něco dělat, nebo radši skončí na ulici. Vybrala si druhou variantu, tak jsem jí vzala klíče a ona odešla.

Co jste prožívala, když jste nevěděla, kde je a v jakém stavu?

Když dítě doma nespí třetí noc, nic o něm nevíte, začnete obcházet všechna feťácká doupata, hledáte ho. Děláte to, i když víte, že to k ničemu není. Nejstrašnější je, když vidíte, jak vaše dítě postupně upadá. Dcera byla kost a kůže, rozpíchaná, po těle boláky, jizvy... Abyste tenhle pohled unesla, musíte být strašně silná. Pamatuji si, jak mi jednou volali, že dcera leží v nemocnici. Spadla do kolejiště metra, měla frakturu pánce. Přijela jsem za ní a na posteli ležela mrtvola. Jen ty oči byly živé. Zajistila jsem jí po propuštění léčení v rehabilitačním ústavu, nakoupila jsem jí nové oblečení a nakonec i boty a v duchu jsem přemítala - už má boty, za jak dlouho uteče? Trvalo to čtyři hodiny. S berlemi, napůl nemohoucí, odkráčela.

Co jste k dceři v té době cítila? Jak moc je mateřská láska bezmezná?

Nevím, co cítí jiní rodiče závislých dětí, ale

když se dcera změnila, když se z ní stal úplně jiný člověk, zjistila jsem, že láska poleví. Prožíváte jen bezednou hrůzu z toho, co dobrovolně dělá, jak se ničí, a nemůžete to pochopit.

Přemýšlela jste i nad tím, co jste udělala špatně?

Hledáte, kde se stala chyba. Za ty roky jsem ale na nic nepřišla. Možná, že kdybych nějakou chybu, problém našla, bylo by to pro mě snazší. Když jsem později mluvila s dcerou, tak sama přiznala, že v drogách nic neutápěla. Prostě byla zvědavá.

Neměla jste na ni příliš vysoké požadavky?

Dělala, co dělat chtěla. Chtěla hrát na klavír, tak hrála. Chtěla zpívat, zpívala. Byla normální dítě jako všechny ostatní.

Aby toho nebylo málo, v sedmnácti vaše dcera otěhotněla. Přemýšlely jste vzhledem k situaci o interrupci?

Pro to se nejdříve rozhodla dcera sama. Pak ale na ni začal tlačit její tehdejší přítel, utekli spolu a našla jsem ji, až když byla v osmém měsíci těhotenství. Odvezla jsem ji zpátky do výchovného ústavu a odtamtud jela rovnou do porodnice.

Hrozilo vzhledem k její závislosti, že dítě nemusí být zdravé?

Měla jsem z toho hrůzu. Když jsem dceru našla, byla kost a kůže s malým bříškem. Pak se narodil vnuk a měl 51 centimetrů a tři a půl kila. Druhý den po porodu měl abstinenční příznaky, protože dcera byla na substituci, ale jinak veškerá vyšetření dopadla dobře. Je to zdravé dítě. Existuje mylný dojem, že děti feťáček mívají poškozený mozek. Není to tak. Horší je, když je matka alkoholička.

Bylo narození syna pro dceru impulzem s drogami definitivně skoncovat?

Já jsem si bláhově myslela, že to dítě pro ni bude tahounem do života. Omyl. Na drogy je to slabý kalibr.

Co se tedy dělo dál?

Měla jsem strach o Matěje a předpokládala jsem, že by se mohl stát pro dceřina přítele jen zdrojem peněz ze sociálních dávek, které by použil na drogy. Tak jsem požádala sociálku, zda by nemohla být nařízena jeho ústavní péče. Dcera byla se synem po porodu v kojeneckém ústavu a po šestinedělí měla v plánu nastoupit do komunity pro matky s dětmi. Jenže párkrát ji navštívil přítel, přemluvil ji a ona s ním utekla. Matěj zůstal v ústavu. Po sedmi měsících se dcera vrátila, že se chce tentokrát opravdu léčit, a odešla se synem do komunity. Tam byli asi rok, přešla na doléčování, ale do drog spadla znovu. Postavila jsem ji před jasnou volbu - buď se půjde léčit, nebo skončí na ulici. Odkráčela. V tu chvíli jsem se sociálkou domluvila, že si vnuka beru. Následně soud zbavil matku a otce rodičovských práv a Matěje mi svěčil.

Tři roky jste pak o dceři neslyšela. Byla jste připravená na nejhorší?

K drogám to patří - může se předávkovat, vezme si nečistou drogu. Po letech se dostanete do stadia, kdy začnete přemýšlet o tom,

že když drogy neopustí, tak pro ni smrt bude vysvobození. Protože vidíte, co s ní ta droga dělá... Je to tvrdé, ale musíte k tomu přistoupit i takhle.

Dcera už pár let abstinuje. Co ji k tomu nakonec přimělo?

Potkalo ji to nejlepší, co ji potkat mohlo. Kradla a skončila ve vězení. Ono se říká, že vězení může otevřít mozek. Dceři se tam rozsvítilo. Uvědomila si, že je troska a že se nechce dál ničit. Vyhledala pomoc, zařídila si komunitu, do které po propuštění nastoupila. Byla v ní skoro rok, pak přestoupila do Brna na doléčení a do Prahy se vrátila jako sebevědomá holka. Bydlí se svým novým přítelem, našla si práci, začala splácet dluhy, dodělává si školu. Dá se říct, že je to na dobré cestě, ale vyhráno nemáme.

Vašemu vnukovi je osm let. Ví, proč nežije s maminkou?

Mates je úžasné dítě. Nikdy se nevyptával, bral to, že žije se mnou, jako normální věc. Když se ho ve školce děti ptaly, jak to, že nemá maminku, říkal, že má babičku-mamičku. Když povyrosl, radila jsem se s dětskou psychologičkou a v jeho pěti jsem mu všechno řekla. Byli jsme tehdy na dovolené na Korfu, šli jsme spolu ke kamenné modlitebně a tam jsem mu všechno popravdě odvyprávěla. Přijal to bez slz, bez pohnutí, jen se zeptal na pár věcí. Když se dcera začala léčit, řekla jsem mu, že maminka bojuje s drogami, že jí budeme držet palce. Později jsem s ní telefonovala a Matěj poprosil, že by s ní chtěl mluvit. Pak se i viděli a vypadalo to, jako kdyby se naposled rozloučili předevcírem. Teď k nám chodí na návštěvy, byli spolu i na pár dní na výletě. Mates o tom nemluví, ale dcera mi prozradila, že jí dal najevo, že to, co dělala, nebylo hezké. Je hodně inteligentní a myšlením je hodně napřed.

Uvažuje vaše dcera, že by si syna vzala zpátky do své péče?

Je si vědoma, že má sama se sebou ještě spoustu práce a na dítě by nestačila. Bylo by pro ni velkou zátěží. Takže Mates je stále se mnou a dceři pomáhám, aby byla čím dál pevnější, dodělala si školu. Jak to bude dál, neřším. Pro mě je nejdůležitější, že je z ní konečně dospělá ženská, která ví, co chce žít. A pokud se dostává do vypjatějších situací, tak je umí řešit. Nevzdává se.

Vaše vrstevnice si užívají toho, že mají dospělé děti a více volnosti. Vy se staráte o druháka. Nezávidíte čas od času kamarádkám?

To ony mi mohou závidět, že jsem se ve svém věku musela naučit na kolečkových bruslích. (smích) Ale popravdě, nemáte čas nad tím přemýšlet. Ráno musím Matěje odvést do školy, rychle jedu do práce, odpoledne rozvézt po kroužkách, rychle všechno přeorganizovat, když se něco pokazí, udělat úkoly, natrénovat skladby na klavír, popovídat si, a když usne, tak sednout k počítači a pracovat. Upřímně, občas jsem totálně vyždímaná. Jsem vděčná za vikendy, když jede s oddílem na vodu nebo si ho vezme moje

kamarádka. To si trochu vydechnu.

Za pár let mu bude taky patnáct. Bude te úzkostlivější než ostatní rodiče, poté co jste si prožila s dcerou?

Myslím si, že ne. Nemůžu to ovlivnit, nemůžu pro to nic udělat, jen ho dobře vychovat, dát mu základy. Kdybych měla žít ve strachu, musela bych se z toho všeho zbláznit.

Říkává se, že všechno zlé je pro něco dobré. Souhlasíte s tím?

Nevím, v čem byla tahle zkušenost dobrá. Pro poznání vnitřní síly? Přežila jsem to, ustála jsem to. Pochopíte, že člověk vydrží strašně moc.

Věříte ještě na šťastné konce?

Naděje a happy end, s tím na mě nechodte. Když už se vám zdá, že je vše na dobré cestě, tak přijde další rána. Dcera už byla v pohodě a před dvěma lety mi náhle zemřela maminka. Byla to jediná oběť zlaté medaile hokejového mistrovství světa. Ona byla obrovská fanynka, nemohla se dočkat finále. Během toho zápasu jsem jí raději průběžně volala, byla unešená, nadšená. Naposledy jsme spolu mluvily asi tři minuty před půlnocí... a deset minut po půlnoci už jsem se jí nedovolala. Z té radosti se jí zastavilo srdce. Její smrt se mnou zacloumala, nečekala jsem to. Maminka byla vitální žena s tuhým kořínkem jako všechny ženské z Vysočiny. Rok poté jsem musela nechat uspat moji kočku, která mi pomáhala přestát všechny table s dcerou. Tak se nevidíte, že na šťastné konce já prostě už nevěřím.

rozmlouvala Kristina Komůrková

Na prázdné parcele
s nejhorší trávou,
kde leží cihly,
rezavá cihlová drť,
dráty, rozbité hrnce
a kusy liščích a kuních želez,

ospalá třicetiletá žena
ve špinavém rozpáraném svetru
a v odložených pánských kalhotách,

hladila tichého černého psa,
černého německého ovčáka,
vroucně hladila tichého černého psa
toho dopoledne otfásaného větrem

a nepodnikala nic,
aby si sehnala nové šaty,
střevíce nebo pěňivé mýdlo...

Ta žena byla tak unavená
jako já,
tehdy,
toho dopoledne otfásaného větrem.

Jan Zábřana

NÁVŠTĚVOU U SOUSEDŮ

Nikdo z nás ani žádná církev nežijeme úplně podle představ Ježíšových. Ale pokorný ekleumenismus ví, že se jeden od druhého můžeme něčemu naučit.

Následující tři články z časopisu „Brána“ 3/2012 nám umožní nahlédnout do křesťanství Církve bratrské.

PÍT, ČI NEPÍT?

Praxe abstinence není dominantním jevem v Církvi bratrské ani v jiných českých denominacích. Morální postoj k alkoholu se viditelně změnil za poslední roky. Je to vkrádání neblahého liberalismu, nebo naopak růst k autentickému následování Kristovské svobody bez tíhy nadbytečných břemen? A co otázka míry? Jedná se o subjektivní věc? Nebo lze najít univerzální vodítko?

Když pročítám Ježíšovy zázraky, potom přemýšlím, proč hned první je spojen s alkoholem (J 2,1-11). Někteří by nám vysvětlili, že víno je symbol krve znamenající novou smlouvu, že svatba je předobrazem svatby beránkovy atd. Jenže skutečně je proměna vody ve víno pouze symbolem? Neměl Ježíš udělat pravý opak – tedy, když svatba pokročila, proměnit víno na vodu? Navíc z příběhu plyne, že Ježíš udělá víno nejenom hodně, ale i to, že se jedná o víno velmi dobré. Jinými slovy riskuje, že se svatebčané opijí! Kombinace dobrého vína s jeho velkým množstvím byla v každé době nebezpečná. Z uvedeného příběhu vidíme, že alkohol – v tomto případě víno – zřejmě problém nebude. Problém je v něčem jiném – v přístupu k alkoholu. Tento princip lze vidět i v mnoha jiných oblastech etiky. Oblast samotná (alkohol, ale i sex, zábava, práce, hra, peníze atd.) není sama o sobě špatná. Špatnou se stává až v určitém specifickém kontextu. Ježíš se svatebčany jedná jako se svobodnými lidmi. Dává jim dobrý dar, ale jak ho použijí, nechává v jejich kompetenci. Docela by mě zajímalo, jak to tehdy v Káni dopadlo.

V otázce alkoholu je pro křesťana jasná hranice, a tou je opilství. Znamená to ale, že dokud se neopiju, nemusím oblast alkoholu řešit? Další otázka je, jaká je hranice opilství. Mohu mít vlivem alkoholu „náladu“, stejně tak ale mohu ztratit rovnováhu nebo sebekontrolu. Vyrůstal jsem v prostředí sboru, kde byl alkohol téměř zapovězen. Neřekl bych, že se jednalo o zákonictví, spíše se prostě alkohol v církvi, alespoň veřejně, nepil. Nedovedu si představit, že by můj otec nebo někdo se starších šel s kazatelem na pivo, nebo že by na křesťanské svatbě byl alkohol. Stejně tak bylo vyloučeno, že bychom konzumovali alkohol, byť v rozumné míře, na mládežnických akcích. Dnes je situace zcela jiná. Alkohol na křesťanských svatbách (pivo a víno), ale i jiných akcích (např. sborová dovolená, kazatelská pastorálka atd.) je běžný jev, dát si pivo s kazatelem

není problém. Alkohol (většinou v rozumné míře) je konzumován i na některých akcích křesťanské mládeže. Dříve jsme občas řešili to, že není třeba brát alkohol jako něco téměř démonického, dnes si občas klademe otázku, zda už nejsme mimo a zda se nám naše svoboda nevymyká z rukou. V tomto článku chci psát o mezích naší svobody ve vztahu k alkoholu.

Existuje tedy nějaká mez? Pokusím se nastavit několik kritérií, které lze ve vztahu k alkoholu brát v potaz. První otázka je, zda se pítí alkoholu, byť v množství, které mne neopije, nestalo zvykem, který už nejsem schopen ovládnout. Zda nepocítuji touhu, kterou už přestávám ovládat, napít se. Je-li tomu tak, zřejmě něco v mém vztahu k alkoholu nebude v pořádku. Další otázkou je, zda se alkohol nestal tím, čím „lécím“, nebo možná lépe řečeno, čím kompenzuji stres, úzkost, napětí, samotu, smutek, krize, další těžké stavy či negativní emoce. Alkohol má schopnost zmírnit emocionální vypětí bez toho, abych byl opilý ve smyslu ztráty kontroly, jenže problém samotný neřeší, pouze jeho řešení oddaluje. Myslím, že bych ve chvílích, kdy jsem na dně, alkohol pít neměl. Víno je v Bibli v pozitivním smyslu zmiňováno především v souvislosti s oslavou, s dobrou myslí a radostí, nikoli s depresí, a v tomto vidím dobrý princip. Dalším rozměrem je ohled na druhé. Někteří rádi argumentují poukazáním na osobní svobodu. Svobodu sice mám, jenže jakoukoli etickou otázku je třeba řešit v kontextu společenství. Pokud se moje svoboda stává kamenem úrazu pro druhého, potom hřeším. Tento princip platí i o alkoholu. Další otázkou jsou peníze. Pokud jako křesťan považuji peníze za dar od Boha, potom s nimi nemohu nakládat nezodpovědně či hloupě. Každý máme jinak nastaveno, co je „zodpovědné a moudré“, zároveň, když vidím, jak jsou někteří opatrní na peníze, které by mohli dát na Boží dílo, a pak utratí několik stovek za drahý alkohol, kladu si otázku ohledně priorit. Přemýšlejme nad penězi, které měsíčně utratíme za alkohol. Nepíšu zde: neutrácejme za alkohol, ale zvažujme. Další otázkou je, jak se po požití alkoholu chovám. Jde o to, že někteří se sice neopijí, ale po relativně malé dávce alkoholu se stávají arogantními, mnohomluvnými, lehce ztrácejí zábrany atd. Ne vždy jsou si toho vědomi, o to více je třeba brát vážně, pokud nám někdo z uvedeného, nebo i něco dalšího, vytkne. My sami se sice můžeme cítit v pohodě, ale objektivněji nás vidí někdo druhý. Dalším kritériem je Boží dar, který se jmenuje zdraví. Každý sneseme jinou dávku alkoholu, nicméně platí, že alkohol může dát tělu zabrat i bez toho, že se opijí. Poslední kritérium je specificky křesťanské. Mám na mysli vnitřní svědectví Ducha svatého. Jsem si vědom, že mezi Duchem a duší je velmi úzký předěl, že se zde může míchat falešný pocit viny, nebo naopak velmi široké svědomí. Jako křesťané ale na tento rozměr nesmíme rezignovat. Zároveň si myslím, že

toto svědectví nijak nepopírá pokus o výše naznačená kritéria a položené otázky.

Bc. David Novák, M.Th., Brána, 3/2012
D. Novák je kazatelem Církve bratrské ve sboru v Praze 13 a tajemníkem pro evangelizaci při radě Církve bratrské. S ženou Danielem má dva syny Adama a Martina, učí filosofii na Evangelikálním teologickém semináři.

Můj pohled

V roce 1985 jsem byl na vojně, a když jsem byl na stráž, došlo k mimořádné události. Problém byl, že když se ona událost stala, byl jsem opilý. Vojáci se tehdy vraceli z dovolených a každý mi dal trochu napít tvrdého alkoholu. Moc jsem toho nevpil, ale tím, že jsem střídal různé druhy, opilost se dostavila rychle. Výsledkem byl soud a hrozba dvou let vojenského kriminálu. Závrakem jsem do vězení nešel, nicméně jsem Bohu dal dva sliby. Jeden, že mu budu sloužit, jak on bude chtít (i díky tomu dělám to, co dělám), a druhý, že už nebudu pít tvrdý alkohol. Slib ohledně tvrdého alkoholu jsem dodržel, mimo toho, když mě bolí žaludek, nebo několika společenských přípitků. Co se týká vína a piva, obojí mi chutná, a musím si proto dávat pozor. Ze zkušenosti vím, že nemusím být opilý, a přesto mohu prožít „uštknutí vínem“ (Př 23,32). I proto jsem si stanovil kritéria popsaná v toto článku, která možná pomohou i dalším.

Brána, 3/2012

Foto: Ing. Bohumír Bubílek

STAVĚT NEBO NESTAVĚT MODLITEBNU?

Uplynul více než rok od otevření nově postavené modlitebny v Černošicích. Během roku se mě mnozí ptali: „Kdybyste byli znovu v té situaci jako před lety, stavěli byste, nebo ne?“ Když mně bylo asi osmnáct let, přišel jsem poprvé do sboru Církve bratrské. V létě jsem byl pozván na stavbu modlitebny do Bratislavy. Přiznávám po pravdě, moc jsem toho v Bratislavě neudělal. Přesto jsem byl pozván na otevření modlitebny. Prožil jsem

tam s ostatními krásné chvíle, na které dodnes vzpomínám. A později zkušenosti ze stavby ve Staré Turé a ranní modlitby s bratrem Milanem Jurčem...

Tenkrát jsem měl jedno přání: Až budu opravdu velké, až budu sloupem sboru, chtěl bych něco takového také udělat. Realita byla jiná. Na přání jsem zapomněl, nejsem sloupem, ale sloupkem, a to hodně vyviklaným a nedostatečným, a práci v církvi jsem se pokoušel dělat často jen proto, že nikdo jiný prostě nebyl. Žili jsme na stanici kousek za Prahou, pravidelně jsme navštěvovali shromáždění, stárlí jsme a já si říkal: „Pane, to je vše, co od nás chceš?“ Jednou jsem si sám, spíš v žertu, odpověděl: „Až zestárneš a pochopíš, pak tě možná použiju.“ A kdy člověk zestárne? Až si nebude myslet, že je nejchytřejší, nejlepší... pak je použitelný. Scházeli jsme se ve starém, pečlivě rekonstruovaném domku. Stěna mezi kuchyní a pokojem byla zbourána, tak vznikl „sál“, kam se vešlo asi čtyřicet lidí. V neděli plno, jinak prázdko. Pozvat někoho nešlo, protože by zasedl někomu místo. Jak dál? Stavět novou modlitebnu?

Je potřeba popravdě říci důležitou věc, že stavba modlitebny je pro každý sbor velkou zátěží a velkou zkouškou. A tato zkouška může sbor povzbudit, ale také rozbít. Abychom touto opravdu nelehkou zkouškou prošli, měli bychom si dopředu pravdivě odpovědět na pár otázek:

Máme opravdu jednotné staršovstvo s kazatelem?

Neodpovídejte unáhleně, důraz je na slůvko opravdu.

Věřte, že odpověď není vždy jednoznačná!

Potáhne staršovstvo s kazatelem za jeden provaz?

Dodávám: potáhne za jeden provaz stejným směrem? A není to vtíp.

Ve staršovstvech sedí převážně muži bratří. A jak známo, my muži jsme skvělí! Téměř všechny sochy a busty jsou na památku skvělých mužů. Máme jen pár drobných chybiček. Například jsme nepatrně ješitní. A někdy právě tato až zanedbatelná vlastnost je příčinou toho, že nepřiznáme svoji chybu, a tak vznikne nedůvěra...

Modlíš se za druhé, hlavně za ty ve staršovstvu a za kazatele, aby se nepohádali? Možná, že se zdá, že modlít se za to, aby se ve staršovstvu nepohádali, je přizemní. Není. Tomu zlému se nelíbí, když se někde staví modlitebna! A tak útočí na naši lidskost. Jak podlé, jak prostě.

Staršovstvo sboru, které chce stavět, by mělo mít k dispozici lidi, kteří jsou:

Trpěliví v jednání s úřady. Raději se nebudou rozepisovat...

Velmi trpěliví v jednání se sborem. Raději se nebudou rozepisovat...

Unesou kritiku sboru, protože kritika od vlastních bolí nejvíc. Nejvíc od těch, kteří toho mnoho nedělají, ale umí vše perfektně

zdůvodnit.

Jsou odborníky na stavění. Někdy před odborníky strkáme hlavu do písku. Zdá se nám, že v církvi nejsou potřeba. Naše zkušenost je, že jsou nutní a nenahraditelní.

Umí pracovat s penězi. O penězích se v církvi mnoho nemluví, snad abychom nebyli obviněni z milování peněz. Ale odpovědně spravovat peníze a dobře nakupovat pro sbor neumí každý.

Umí se pokorně a vytrvale modlit...

Nyní, rok po dostavění nové modlitebny (téměř bez dluhů a bez toho, že bychom se pohádali), to vypadá, že máme v Černošicích téměř dokonalé staršovstvo, máme téměř dokonalého kazatele, všichni členové jsou dokonalí, že jsme všichni téměř andělé.

Mrzí mě to, ale musím přiznat, že nejsme dokonalí, a andělé už vůbec ne. K dokonalosti se neseme velmi pomalu. Jenom jsme se naučili snášet chybičky těch druhých, naučili jsme se omluvit za chybičku vlastní. Velmi dobře jsme se poznali a naučili se spolu žít. Poznali jsme se v krizových situacích, kdo a jak se ovládá a kdo a jak nadává. To je zkušenost k nezaplacení. Na ostatní je Mastercard.

A hlavně jsme udělali opravdové zkušenosti s Bohem. Poznali jsme, že Ježíš je živý a že jedná v reálném čase a daném místě. A na modlitby odpovídá! Zázraků bylo tisíc. Největší, že jsme mohli být u toho, když Pán jednal. To naši někdy nepatrnou víru povzbudilo.

Vlastní modlitebna je dokončena a stojí. Díky Bohu za ni. Již v průběhu stavby budovy jsme si mnohokrát říkali, že důležitější stavbou je stavba našeho duchovního domu. A tak jsme stavěli souběžně. Dnes modlitebna slouží k rozvoji sboru: „najednou“ je tu velká besídka (a přicházejí další děti), je tu samostatný dorost (který se také rozrůstá), funguje samostatná mládež, přicházejí no-

ví lidé na nedělní bohoslužby i na středeční biblické hodiny! Někdy přicházejí ze zvědavosti (co to ten Fránek postavil), někdy si poslechnout kázání. Mnozí chodí opakovaně a vypráví životní příběhy, při kterých běhá mráz po zádech. Potom si vždy říkám: „Jo, tak proto jsme měli stavět! Ne kvůli nám, abychom se vešli, my vzorní z céběčka. Stavět jsme museli, aby mohli přijít černošičtí lotři, kteří potřebují slyšet zvěst o milosti!“ A že jich tady je!

Úplně stejně potřebujeme slyšet zvěst o milosti i my, členové sboru, neboť i my jsme lotři znamenití! Stavbou nové modlitebny jsme se ze hříchu „nevykoupiili“. I my potřebujeme slyšet Slovo o milosti! A jenom pokud toto pochopíme, potom můžeme zvěstovat milost Boží s láskou a pokorou druhým. Pak to lotři z Černošic přijmou.

Aby to bylo celé a pravdivé svědectví, musím se přiznat, že jsem člověk váhavý a bojácný. Během projektování a stavby modlitebny jsem měl různá stadia obav. Mnohokrát jsem se v noci vzbudil a nemohl jsem až do rána spát. Opravdu jsem se bál, že „to“ dopadne špatně. Moje modlitba zněla: „Pane, pokud to nechceš, tak to prosím zastav!“ To bylo v době projektů. Ale pak se začalo stavět a měl jsem modlitbu: „Pane, prosím tě, nenech to spadnout.“ Dnes se modlím: „Odpusť mi mou malou víru!“

S radostí pozoruji, jak sbor roste, téměř každý má zájem o druhé, hlásí se do služby, ale hlavně vidím, jak se mnozí mění – k dobru.

Na první pohled se zdá, že moje rada je jednoznačná: Stavět! Pokud to tak vypadá, prosím, přečtěte si vše ještě jednou. Popravdě si odpovězte na všechny otázky. A pak přemýšlejte a modlete se. Jinak se se stavbou začít nedá.

František Šimek, místopředseda staršovstva v Černošicích, Brána 3/2012

DUCHOVNÍ MLUVA, KTERÉ NEROZUMÍME

V Církvi bratrské mnozí vnímají slovo tradice pejorativně. Jsou ale takoví, kteří se vědomě hlásí k tradici předků z konce devatenáctého století a z první poloviny století dvacátého. V každém případě se v naší církvi vžilo zjednodušené rozdělování sborů na tradiční, jejichž průvodním znakem je Kancionál, a misijní či nové, jejichž znakem jsou chvály.

Slovo tradice má mnoho konotací. Pro farižeje a zákoníky v době novozákonní byla tradice otů něčím nedotknutelným, pro Ježíše nikoliv. Pro římskokatolické křesťany bude tradice znamenat něco více než jen hlas církve v dějinách, zatímco protestanti budou za slovem tradice vidět nepatřičné nánosy, které zastírají sola scriptura. Vysloví-li slovo tradice pentekostální křesťan, bude patrně myslet na církevní a dogmatickou zkostratělost stávajících reformovaných církví.

Podívejme se nejprve na pojmosloví. Tradice v novozákonní řečtině užívá slova paradosis (odevzdání, podání). Samotné slovo tradice ale pochází z latinského pojmu traditio – trans (přes) a dare (dávat), odtud tradere (předávat).

Tradice je tedy mezigenerační předávání a přijímání přijatého ať v rodině, v církvi, nebo v celé společnosti. Předává se a přejímá nauka, poznání, životní styl, zkušenosti, pravidla atp. Proto si každé křesťanské společenství nutně a bez výjimky vytváří vlastní tradici – i to, které proti tradici brojí!

Je zajímavé, že se často a nesprávně užívá jako synonymum slova tradice slovo konzervativní. Jenomže tradice je něco, co je v pohybu, co je živé, přijímá se a předává. Zatímco konzerva je cosi uzavřeného, co má zůstat v nezměněné podobě uchováno po dlouhou dobu. Z tohoto pohledu může být konzervativně uzavřený jak tradiční sbor s reformačními písněmi, tak sbor, který se orientuje pouze na soudobé chvalozpěvy.

Není ovšem tradice jako tradice. Církev musí moudře posuzovat, jaké hodnoty byly převzaty, které je nezbytné uchovat a předávat dál, a které naopak je možno pozastavit, opustit anebo změnit. Nejlepším vodítkem nám bude nejtradičtější z tradičních knih – Bible, která se po staletí a tisíciletí ve stejné podobě pečlivě prepisovala a předávala z generace na generaci a pořád je živá a nová, přestože kultura, v které vznikla, je diametrálně odlišná od té naší.

V Markově evangeliu čteme o konfliktu mezi zastánci židovské tradice a Ježíšem (Mk 7,1-13). Text nás učí, jak s pojmem tradice pracovat, co je závazné a jaká tradice je škodlivá. Problém se konkrétně týkal znesvěcených rukou, což je v textu vyloženo: „Farizeové totiž a všichni židé se drží tradice otců a nejedí, dokud si k zápěstí neomyjí ruce. A po návratu z trhu nejedí, dokud se neo-

čistí. A je ještě mnoho jiných tradic, kterých se drží: ponořování pohárů, džbánů a měděných mis.“

Zákon sice znal kultické omývání (srov. Lv 5,11), ale nikde nenařizoval, aby si židé před jídlem umývali ruce. Teprve v Mišně (základ Talmudu) se objevují podrobné pokyny o umývání rukou před jídlem. U farizeů a zákoníků šlo o přesvědčení, že jakýkoliv styk s profánními věcmi znesvěcuje. Proto bylo třeba se před jídlem (před modlitbou k Bohu) kulticky umýt. Marek si neodpustil ve svém komentáři, že takových podobných převzetí bylo u židů mnoho.

Farizeové se tedy Ježíše zeptali, proč se někteří jeho učedníci neřídí podle tradice otců? Ježíš jim odpověděl tradovaným biblickým slovem: „Dobře prorokoval Izajáš o vás pokrytcích, jak je psáno: ‚Tento lid ctí mě rty, ale srdce jejich je daleko ode mne; marná je zbožnost, kterou mne ctí, učíce naukami, jež jsou jen příkazy lidskými.‘ Opustili jste příkázání Boží a držíte se lidské tradice.“

Ježíšova kritika se nesoustředila prvotně na pokrytectví, ani na lidskou tradici, ale na porušení Božích příkázání, to Ježíši vadilo. Tradice otců se totiž farizeům a zákoníkům stala důležitější než Boží příkázání.

Tím jsme se dostali zpět k Bibli a k jejímu výkladu. Protože tradice v církvi vzniká především na základě konkrétního pochopení Písma a jeho závazné aplikace. Je totiž známo, že židovští otcové v nejlepší víře vytvořili kolem Zákona „ohrádku“ z mnoha pravidel, která učinili závaznými. Na nás proto je, abychom si nechali posvítit na náš výklad Písma a na naši křesťanskou praxi a tradici, protože je pravděpodobné, že jen tak nevidíme, že se i nám naše pochopení Bible stalo důležitější tradicí než Bible sama.

Jako křesťané se musíme držet apoštolské tradice, formulované Pavlem:

Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal... (1 K 11,23 a 15,1-4). Jedná se o samotné jádro evangelia, o Krista ukřižovaného a vzkříšeného.

Dále pak musíme vzít vážně i církevní tradici, která i pro nás formulovala tak podstatné věci, jako je Krédo, biblický kánon, učení o Trojici a jiné.

Naši povinností je, abychom velmi důsledně odlišovali apoštolskou tradici od tradice, kterou si sami vytváříme v naší církvi a v našich sborech.

Rozhodně se ale bez tradice neobejdeme, což s jistým smutkem konstatuje i spisovatel Ivan Klíma: „Samozřejmě vím, jakkoli mě to při mém skutečném povolání rmoutí, že většinu zkušeností i zážitků se nikdy nepodaří sdělit

Modlitba matky

Můj bože, my matky jsme neopustily všechno pro tebe jako naše sestry, které se uzavřely do kláštera. Neskryly jsem svou mladou tvář pod čelenku a závoj. A jestli jsem si ostříhaly vlasy, nebylo to z pokání.

Přece jen shlédni na malé skromné oběti, které ti přinášíme den co den, od chvíle, kdy naše tělo dalo život našim malým křesťánům, kteří nás volají k sobě každou chvíli. Náš dům – to je klášter. Náš život má také svůj denní pořádek. Každý den nese s sebou stejné povinnosti. Žijeme v ustavičně poslušnosti. Ani nám nepaří naše noc. Také my máme svou noční službu, když je třeba rychle vstát, protože onemocnělo dítě, nebo když mezi půlnocí a ránem, uprostřed spánku i pro nás tak potřebného, náš malý zpěváček začne zpívat své noční hodinky. Nemáme služebné sestry. Musíme uklízet, umývat, dávat pozor na hrnce a pánve na plotně, škrábat brambory, prát a čistit ... Proto, Pane, očisti jednu i skvrny na naší duši ...

Raoul Plus

Foto: Sayn-Wittgenstein

a že navíc mostů a můstků, po nichž k sobě lidé přicházivali, stále ubývá. Už se obvykle neshodneme ani na té jediné společné knize, v níž bychom si alespoň o nedělích čítávali, nemáme práci, písně ani obřady, které bychom si jako dědictví předávali. Dokonce i muže či ženy, jichž bychom si mohli společně vážít, už kolem sebe najdeme jen stěží. Co nás tedy může ještě spojit?“

Z tohoto pohledu vidíme, jak veliký význam má tradice pro člověka, ať už je křesťan, nebo ne. Jako členové církve bychom si toho měli být vědomi a žasnout nad všemi dary, které jsme přijali a dáváme dál, včetně Kancionálu a soudobých chval.

*Bronislav Matulík
Brána, 3/2012*

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

Květná neděle 1.4.

15.00 h. Letohrad – bohoslužba pokání

Zelený čtvrtek 18 h. Letohrad

Velký pátek 14 h. Letohrad - setkání s dětmi
18 h. Letohrad

neděle 24.4.

Slavnost ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ

5.00 h. Orlice	1. Gn 1,1-2,2
6.30 h. mše	Ž 104
	2. Gn 22,1-18
	Ž 16
	3. Ex 14,15-15,1
	Ex 15,1-6.17-18
	4. Iz 54,5-14
	Ž 30
	5. Iz 55,1-11
	Iz 12,2-6
	6. Bar 3,9-15.32-4,4
	Ž 19
	7. Ez 36,16-17a.18-28
	Ž 42
	8. Řím 6,3-11
	Ž 118
	9. Mt 28,1-10

po bohoslužbě společná snídane v Orlovně

10.15 h. Letohrad

Pondělí velikonoční Sk 2,14.22-33

7.15 h. Letohrad	Ž 16
8.45 h. Mistrovice	Mt 28,8-15
10.15 h. Lukavice	

sobota 14.4. 19 h. Lukavice

neděle 15.4. 2.velikonoční

7.15 h. Letohrad	Sk 4,32-35
8.45 h. Mistrovice	Ž 118
10.15 h. Orlice	1 J 5,1-6
	Jan 20,19-31

sobota 21.4. 19 h. Mistrovice

neděle 22.4. 3.velikonoční

7.15 h. Letohrad	Sk 3,13-19
8.45 h. Lukavice	Ž 4
10.15 h. Orlice	1 J 2,1-5a
	Lk 24,35-48

sobota 28.4. 19 h. Lukavice

neděle 29.4. 4.velikonoční

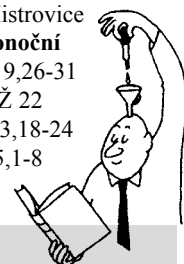
sbírka na bohoslovce

7.15 h. Letohrad	Sk 4,8-12
8.45 h. Mistrovice	Ž 118
10.15 h. Orlice	1 J 3,1-2
	J 10,11-18

sobota 5.5. 19 h. Mistrovice

neděle 6.5. 5.velikonoční

7.15 h. Letohrad	Skt 9,26-31
8.45 h. Lukavice – pouť	Ž 22
10.15 h. Orlice	1 J 3,18-24
	J 15,1-8

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Registřákové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741